

Opdrukken Madeira 1868 - 1880

Frits van Beekum

Een kort stukje geschiedenis

Het (vulkanisch ontstane) eiland Madeira (= 'hout' in het Portugees) was voor het grootste deel bebost met Laurier toen het in 1419 ontdekt werd door João Gonçalves Zarco (◀ afb. 1, CE 645) en Tristão Vaz Teixeira (afb. 2, CE 1933 ▶) uit Portugal in opdracht van prins Hendrik de Zeevaarder. (afb. 2)

Een jaar later kwamen de eerste Portugese pioniers naar Madeira en ontstonden de eerste nederzettingen aan de zuidkust.

In eerste instantie bestonden de activiteiten op het eiland vooral uit houtkap, visserij en graanteelt. Voor de landbouw werd ook al begonnen met de aanleg van de "levada's" (irrigatiekanaaltjes of een water-transportstelsel vanuit de bergen naar de kust ▶).

Na het instorten van de graanmarkt, werd het verbouwen van suikerriet belangrijker (tot ongeveer de 17e eeuw). Hierna nam de productie van wijn deze rol over.

Ook strategisch lag het eiland Madeira in het verleden zeer gunstig.

De hoofdstad van Madeira, verreweg de belangrijkste plaats op het eiland, is Funchal. ▼

Gebruik van postzegels voor de opdrukken

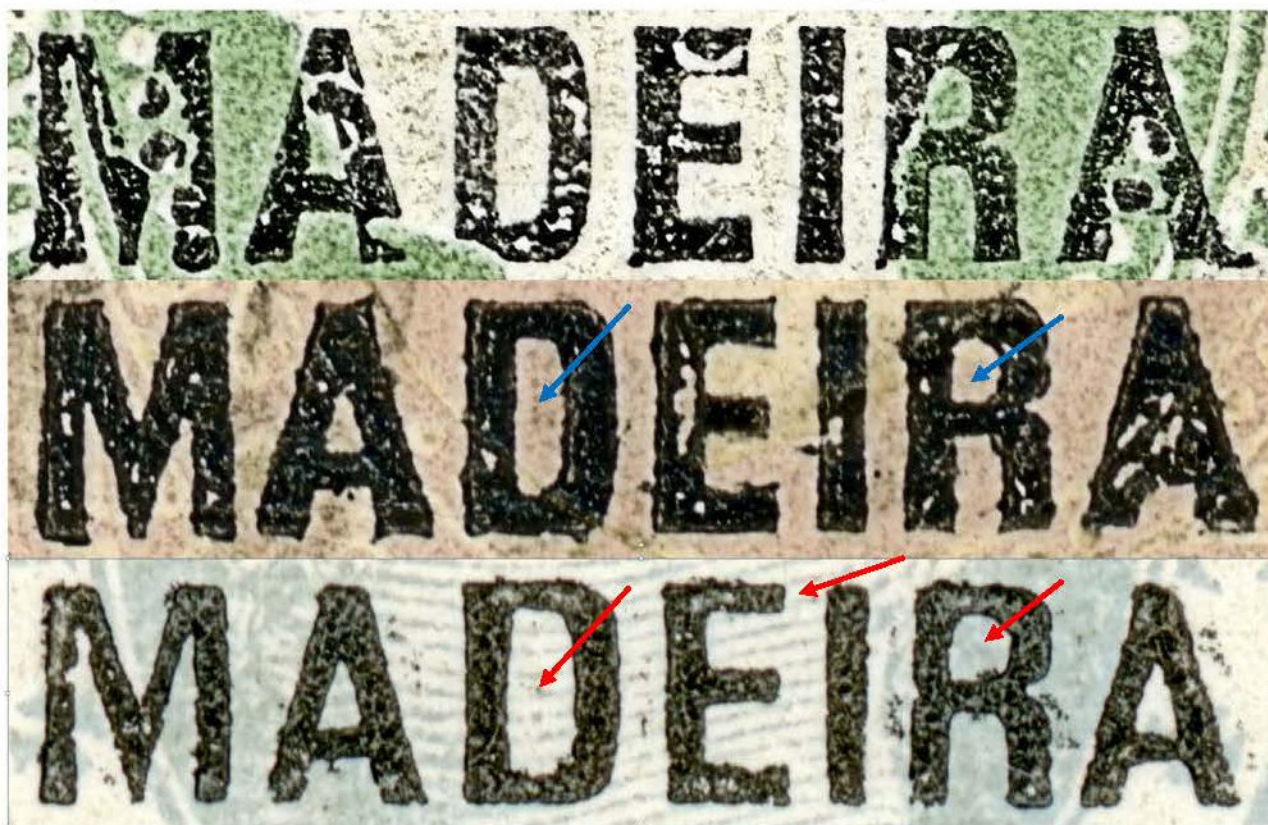
Tot de invoering van de opdrukken MADEIRA in 1868, gebruikte men op Madeira de postzegels van Portugal. Deze Portugese postzegels werden afgestempeld met de 1^e 'reforma'-stempel (1853 - 1869 *) met nummer '51' (Funchal) in de typen 6.8.6, 3.5.3 en 4.3.4; Zie rechts een Portugal zegel, CE 6 (type I), 25 Reis met een type 6.8.6 stempel 51 van Funchal. Vanaf 1869 werd de 2^e 'reforma'-stempel gebruikt (alleen) met nummer '45'.

* 'Reforma-stempels' = de aanpassing na de voor-filatelistische stempels.

De opdrukken

Ondanks dat de Michel slechts 2 typen in haar catalogus vermeld, beschrijft de 'Catálogo Especializado' (CE) van (nu) Mundifil 3 typen. Ik zal in dit artikel de 3 typen beschrijven. Van boven naar beneden: Type A, B en C.

Opdruk A: Met 'smalle D'; Hoogte letter is 3 mm (zie afbeelding) ►

Opdruk B: Met 'bredere, maar dikke D'; Hoogte is 2,9 mm en

Opdruk C: Ook een 'bredere D, maar iets dunner' en tevens heeft de 'E' een smallere topstreep dan de voetstreep; Hoogte is 2,8.

De 'kraalranden' zijn redelijk waarneembaar bij de (boekdruk of hoogdruk) opdrukken. 'Kraalranden' zijn de **contouren** van een **drukbeeld** van een geïnkte gedrukte **hoogdruk**-vorm op (bijvoorbeeld) papier. Tijdens het drukken wil de inkt naar een plaats waar de druk minder (het minst) hoog is en dat zijn de randen van de drukvorm.

De lengte van de opdruk varieert enigszins in verband met de “zwaarte” (meer of minder inkt) van de druk. De metingen die ik heb gedaan, is de (gemiddelde) lengte van de opdruk bij

- A: 14,75 mm,
- B: 14,8 mm en
- C: 14,7 mm

Bij C heb ik zegels gebruikt met en zonder reliëf.

Zie ook de afbeelding hieronder van CE 31 in blokje van 4. De opdrukken verschillen onderling ietsjes.

De B-opdruk is ietsjes langer dan de A-opdruk, ondanks de ‘bredere D’, maar de ‘D’ staat dichterbij de (eerste) ‘A’ en de ‘E’ van ‘MADEIRA’. Vandaar het zeer kleine verschil in lengte.

Het valt op dat, door het reliëf in de zegel, opdruk type A (niet altijd) goed heeft gepakt. Vooral door de ovale parel-versiering om het hoofd van de Portugese koning Luís I ziet men een vervorming van de opdruk. Naar mijn mening heeft men een andere (zwaardere) opdruk (type B) vervaardigd om een beter en gelijkmatiger “dekking” te krijgen. De scan van type B is gemaakt van de zegel CE 20 / ‘denteado 14’ (100 Reis Rechte band, cunho I) met reliëf en men ziet een verbetering.

De herdrukken

Bij de herdrukken zijn 2 typen/jaren gebruikt, die van 1885 (met opdrukken A -op enkele waarden-, B en C) en van 1905 (alleen met opdruk C). Deze herdrukken zijn goed te herkennen aan het papier: 1885 op dik wit papier zonder gom en de 1905 op gebroken wit papier, licht gesatineerd, met witte (zeer) glanzende gom.

Er bestaan herdrukken met een vals stempel, 2e Reforma-type, nummer 45 (zie afbeelding van een herdruk 1885).

Vervalsingen

Er zijn helaas vervalsingen, maar **grotedeels** komen ze voor op **gebruikte exemplaren**. Tevens komt het grotendeel van de opdrukken niet overeen met het origineel. De zegels van Madeira werden niet in Portugal gebruikt, zodat de echte Madeira-zegels alleen kunnen voorkomen met de 1e reforma-stempel "51" of met de 2e reforma-stempel "45". Er bestaan ook valse stempels. De 2e reforma "45" stempels komen voor op de herdrukken van 1885 of 1905 (zie pagina 24). Overigens komen ze niet vaak voor.

Hieronder enkele voorbeelden van vervalsingen:

De totaal vervalsing - Zegel (ongetand of getand), opdruk en stempel zijn vals. Deze totaalvervalsingen ziet men niet vaak (afb. 1 en 2).

Afb. 1 ►

◀ Afb. 2

Zegel (Portugees) echt, maar opdruk vals op Portugees (echt) stempel. Deze vervalsing komt het meest voor. Zie hieronder een willekeurige selectie.

Bron: Eigen collectie en onderzoek;
Catalogi Michel en Mundifil en
Internet, w.o. Wikipedia.